

TVIRTINU

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijos Medicinos centro direktorius

Marius Buitkus

2024 m. spalio 10 d.

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO IŠVADA

2024 m. spalio 10 d. Nr.

Vilnius

1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas KPT nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpas aprašymas)	Korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau - KPT) nustatymas buvo atliktas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Medicinos centre (toliau – Medicinos centras). KPT nustatymas atliktas Medicinos centro viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo srityje. KPT nustatymo tikslas – įvertinti, ar esamas vidaus teisinis reglamentavimas Medicinos centre yra pakankamas, ar valdomi vieši ir privatūs interesai, ar prekių, paslaugų ar darbų poreikio bei techninių specifikacijų formavimas atitinka teisės aktų reikalavimus. KPT nustatymas atliktas vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliktas išanalizavus Bendrųjų reikalų ir aptarnavimo tarnybos vadovo pateiktus duomenis, tam, kad įvertinti, koks yra realus korupcijos rizikos laipsnis viešųjų pirkimų srityje, buvo išanalizuoti Medicinos centro vidiniai teisės aktai, sprendimai, taip pat
--	---

			įvertinta kaip yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų. KPT atliktas Medicinos centro iniciatyva.			
2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą			Specialistė, atsakinga už atsparios korupcijai aplinkos kūrimą Medicinos centre, Inga Koženiauskienė.			
3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.			KPT vertinimas, surinkus jam atlikti reikalingą informaciją, pradėtas 2024-09-10, baigtas 2024-10-10. Analizuotas laikotarpis nuo 2023-01-01 iki 2023-12-30.			
4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą						
POVEIKIS	Katastrofinis					
	Kritinis					
	Pastebimas					15 R ¹
	Žemas					
	Nereikšmingas	1 R ³				3 R ²
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						
Rizikingumo lygis:			Rizikos pavadinimas, tikimybės, poveikio lygis:			
Raudonas rizikingumo lygis			Korupcijos pasireiškimo nustatymo metu viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo srityje raudono rizikingumo lygio rizikų nenustatyta.			
Geltonas rizikingumo lygis			R ¹ – skaidrumo trūkumas prekių, paslaugų ar darbų poreikio formavime bei techninių specifikacijų neaiškus formavimas Poveikio ir tikimybės vertinimo požymiai, situacija: 1. Poveikio (P) kriterijus buvo įvertintas kaip pastebimas (3 balas), nes dėl netinkamai			

suformuluotų techninių specifikacijų gali būti pažeisti viešųjų pirkimų skaidrumo, lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principai todėl tai gali padaryti įtaką Medicinos centro reputacijai bei gali būti neracionaliai naudojamos biudžeto lėšos.

2. Rizikos tikimybės (T) kriterijus įvertintas kaip labai aukštas (5 balai), kadangi analizuojamu laikotarpiu, pagal turimą ir vertintą informaciją, rizikos pasireiškimo dažnumas buvo 6 atvejai (gautos 6 pretenzijos) per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 1 iki 1 000 darbuotojų.

**P=3; T=5. Rizikos lygis $R = T \times P$; $R^3 = 15$
(žemas rizikingumo lygis)**

Prekių paslaugų ar darbų poreikio formavimas vykdomas vadovaujantis Medicinos centro Pirkimų aprašu ir Taisyklėmis. Analizuojamu laikotarpiu, paslaugų ar darbų poreikio formavime, pažeidimų nenustatyta.

Perkančiosioms organizacijoms pripažįstama didelė diskrecija formuluojant technines pirkimo specifikacijas, nes būtent jos geriausiai žino objektus, kurių joms reikia, ir gali geriausiai nustatyti reikalavimus, kurie turi būti tenkinami tam, kad būtų gauti pageidaujami rezultatai, tačiau iš viešųjų pirkimų skaidrumo, lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principų kyla reikalavimas, kad techninės specifikacijos būtų parengtos taip, kad būtų tikslios, aiškos ir suprantamos potencialiems tiekėjams, aiškiai išdėstytos, kad dalyviai žinotų, ką apima perkančiosios organizacijos nustatyti reikalavimai. Nagrinėjant rengtas technines specifikacijas nustatyta, kad kai kuriais atvejais joms trūko aiškumo, todėl buvo gautos 6 pretenzijos (4 dėl reagentų pirkimo ir 2 dėl dezinfekcinių medžiagų pirkimo).

Išnagrinėjus pretenzijas dėl reagentų ir dezinfekcinių medžiagų pirkimo nustatyta, kad visos jos buvo pateiktos dėl atskirų pirkimo objekto dalių patikslinimo.

Nagrinėjant technines specifikacijas, nustatyta, kad neaiškiai suformuluotas technines specifikacijas lėmė žinių stoka apie techninių specifikacijų rengimą, o ne tikslas jas pritaikyti konkrečioms tiekėjams.

Žalias rizikingumo lygis	R² – nepakankamos viešųjų pirkimų proceso vidaus kontrolės priemonės Poveikio ir tikimybės vertinimo požymiai, situacija: 1. Rizikos galimas poveikis (P) vertinamas kaip pastebimas (3 balai), nes dėl ne pakankami apibrėžtos vidaus kontrolės yra galimas piktnaudžiavimas procedūromis, šališki darbuotojų, atsakingų už viešųjų pirkimų iniciavimą, organizavimą ar vykdymą, sprendimai, todėl gali būti neracionaliai naudojamos biudžeto lėšos. 2. Rizikos tikimybė (T) kriterijus įvertintas kaip labai žemas (1 balas), kadangi analizuojamu laikotarpiu, pagal turimą ir vertintą informaciją, rizikos pasireiškimo dažnumas buvo 0 atvejų per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 1 iki 1 000 darbuotojų. P=3; T=1. Rizikos lygis R= T x P; R¹=3 (žemas rizikingumo lygis) Viešieji pirkimai Medicinos centre vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, Medicinos centro direktoriaus 2024-01-24 įsakymu Nr. 4R-15 patvirtintu Pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašu (toliau – Pirkimų aprašas) bei 2022 m. sausio 27 d. direktoriaus įsakymu Nr. 4R-9 patvirtintomis Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklėmis (toliau – Taisyklės). Pirkimų apraše ir Taisyklėse yra reglamentuoti poreikio formavimo, pirkimų planavimo, pasirengimo pirkimui, pirkimo vykdymo, pirkimo sutarties sudarymo ir jos vykdymo etapai. Pirkimų aprašo priedais yra patvirtintos pildomos dokumentų formos, atitinkančios teisės aktų reikalavimus. <i>Išanalizavus Medicinos centro Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistemą:</i>
--	---

Nustatyta, kad Medicinos centre nėra paskirto asmens vykdančio prevencinę viešųjų pirkimų kontrolę.

Viešuosius pirkimus vykdo Medicinos centro direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už viešųjų pirkimų organizavimą.

Taisyklėse yra apibrėžtos už pirkimų planavimą, organizavimą ir organizavimo priežiūrą atsakingo asmens, pirkimų iniciatoriaus, už sutarčių vykdymo priežiūrą atsakingo asmens, funkcijos ir atsakomybės.

Metinis Pirkimų planas (toliau – Planas) sudaromas ir tvirtinamas Taisyklėse nustatyta tvarka. Už pirkimų planavimą, organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą paskirtas atsakingas asmuo parengia pirkimų suvestinę ir, vadovaudamasis Viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – VPI), ne vėliau nei iki einamųjų metų kovo 15 d. ją paskelbia CVP IS priemonėmis, Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka. Analizuojamu laikotarpiu nebuvo pastebėta didelių nukrypimų nuo planuojamų atlikti pirkimų, Plano buvo laikomasi. Visi Plano pakeitimai buvo tvirtinami Medicinos centro direktoriaus įsakymu. Pirkimo sutartis pasirašo Medicinos centro direktorius. Pasirašytos viešųjų pirkimų sutartys viešinamos centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Sudarius sutartis raštu, sąskaitos Medicinos centrui teikiamos paštu, el. paštu, SABIS sistema, naudojantis informacinės sistemos „DBSIS“ priemonėmis. Visos sąskaitos užregistruojamos DBSIS sistemoje. Pirkimo rezultatai registruojami Pirkimų registracijos žurnale. Planavimo ir pasirengimo pirkimams dokumentai, pirkimo dokumentai, paraiškos, pasiūlymai, viešojo pirkimo komisijos protokolai, susirašinėjimo su tiekėjais ir kiti su pirkimais susiję dokumentai saugomi teisės aktų nustatyta tvarka.

Medicinos centras savarankiškai vykdo pirkimus, kurių vertė yra iki 5000 Eur be PVM, o pirkimus per Centrinę perkančiąją

	organizaciją (toliau – CPO) vykdo nepriklausomai nuo jų vertės. Pirkimus vykdo už pirkimų planavimą, organizavimą ir organizavimo priežiūrą atsakingas asmuo, jei reikiamos prekės, paslaugos, darbai yra CPO elektroniniame kataloge bei tenkina Medicinos centro poreikius. Pasitaiko atvejų, kad pirkimų vykdytojo pirkimuose dalyvauja tik vienas tiekėjas. Tai lemia tai, kad tiekėjas yra patikimas, prekes, paslaugas reikia nusipirkti skubos tvarka, pirkimo vertės yra labai mažos. Siekiant užtikrinti, kad pirkimuose dalyvautų daugiau nei vienas tiekėjas, pirkimai vykdomi skelbiamos apklausos būdu, pirkimai skaidomi į atskiras pirkimo dalis, kreipiantis ne mažiau kaip į 3 tiekėjus. Taisyklėse numatyta, kad pirkimo iniciatorius koordinuoja perkančiosios organizacijos sudarytose pirkimo sutartyse numatytų jos įsipareigojimų vykdymą ir prižiūri pristatymo (atlikimo, teikimo) terminų bei prekių, paslaugų ir darbų atitiktį pirkimo sutartyse numatytiems kokybiniais ir kitiems reikalavimams laikymąsi. Taisyklių 21.1. papunktyje numatyta, kad iniciatoriai privalo peržiūrėti galiojančias pirkimų sutartis, įvertinti galimybę ir tikslingumą pratęsti pasirašytų sutarčių galiojimą (jei tokia galimybė numatyta pirkimo sutartyje), užtikrinant nepertraukiamą Medicinos centro funkcijoms atlikti būtinų prekių tiekimą, paslaugų teikimą ar darbų vykdymą. Ne visada tinkamai vykdoma pirkimo sutarčių kontrolė. Per analizuojamą laikotarpį tiekėjų, neįvykdžiusių ar netinkamai įvykdžiusių sutarčių, nebuvo. Taisyklės darbuotojams prieinamos įstaigos informacinėje sistemoje, su Taisyklėmis darbuotojai supažindinami pasirašytinai. Pirkimai neskelbiamos apklausos būdu vykdomi vadovaujantis Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, Patvirtintu viešųjų pirkimų tarnybos 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr.1S-97, atsižvelgiant į pirkimo vertę.
--	---

Medicinos centras vykdo mažos vertės pirkimus (skelbiama ir neskelbiama apklausa), supaprastintus ir tarptautinius pirkimus (per CVP IS) bei konsoliduotus pirkimus (per CPO).

Medicinos centras su tiekėjais sudaro prekių, paslaugų darbų sutartis. Sudaromos rašytinės arba žodinės sutartys.

Sutartis sudaroma raštu, kai supaprastinto pirkimo sutarties vertė yra didesnė kaip 3 000 Eur be PVM.

Pirkimo sutartys registruojamos ir pasirašomos dokumentų valdymo sistemoje „DBSIS“.

R³ – netinkamai valdomi darbuotojų vieši ir privatūs interesai.

Poveikio ir tikimybės vertinimo požymiai, situacija:

1. Poveikio (P) kriterijus buvo įvertintas kaip nereikšmingas (1 balas), kadangi dėl minėtos rizikos nebuvo gauta skundų, susijusių su darbuotojų veiksmais, kuriuose būtų nurodoma galimas jų korupcinis pobūdis, Medicinos centro veiklai ir reputacijai įtaka nebuvo padaryta, nepatirta papildomų finansinių išlaidų, susijusių su rizikų poveikiu.
2. Rizikos tikimybės (T) kriterijus įvertintas kaip labai žemas (1 balas), kadangi analizuojamu laikotarpiu, pagal turimą ir vertintą informaciją, rizikos pasireiškimo dažnumas buvo 0 atvejų per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 1 iki 1 000 darbuotojų.

P=1; T=1. Rizikos lygis $R = T \times P$; $R^2 = 1$ (žemas rizikingumo lygis)

Darbuotojų vieši ir privatūs interesai valdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu, Medicinos centro viešųjų ir privačių interesų derinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Medicinos centro direktoriaus 2023 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. R-37 „Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Medicinos centro privačių interesų derinimo ir nusišalinimo tvarkos aprašo tvirtinimo“. Medicinos centre yra sudarytas pareigybių sąrašas, kurias

	einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus. Visi šiame sąraše esantys darbuotojai privačių interesų deklaracijas užpildė Privačių interesų registre PINREG. Vieną kartą per metus yra tikrinamos darbuotojų turinčių deklaruoti privačius interesus deklaracijos.
Išvada Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, darytina išvada, kad Viešųjų pirkimų vykdymo metu Medicinos centre laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, veiklos ir procesai sureguliuoti aiškiai, priimti beveik visi reikalingi šią sritį reglamentuojantys vidiniai teisės aktai, darbuotojams nėra suteikta per daug įgaliojimų veikti savo nuožiūra. Nustatyta, kad nagrinėjamoje srityje sprendimų priėmimo ir veiksmų atlikimo tvarka pakankamai aiškiai reglamentuota, pirkimų organizavimo ir vykdymo procesas Medicinos centre yra skaidrus ir tinkamai subalansuotas, tačiau nepaskirtas asmuo, atsakingas už viešųjų pirkimų prevencinę kontrolę. Analizuojamu laikotarpiu nebuvo nustatyta viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos pažeidimų ar korupcinio pobūdžio veikų. Vykdamas viešuosius pirkimus, kartais sulaukiama pretenzijų dėl pirkimo dokumentų pritaikymo konkretiems tiekėjams, pažymėtina, kad 2023 m. gautos pretenzijos dėl atskirų pirkimo objekto dalių patikslinimo. Po patikslinimo pakartotinių pretenzijų ne gauta. Tam, kad sustiprinti Viešųjų pirkimų kontrolę ir išvengti nesusipratimų, dėl techninių specifikacijų, 5 punkte pateikiamos rekomendacijos.	
Kita informacija	
5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo	<u>Galimos R¹ mažinimo priemonės:</u> 1. Darbuotojams, atsakingiems už viešuosius pirkimus Medicinos centre, suorganizuoti mokymus pasirengimo pirkimui etapo ir techninių specifikacijų suformulavimo temomis. <u>Galimos R² mažinimo priemonės:</u> 1. Medicinos centro direktoriaus įsakymu paskirti asmenį, atsakingą už viešųjų pirkimų prevencinę kontrolę. 2. Nustatyti tvarką, kuria vadovaujantis viešųjų pirkimų prevencinę kontrolę atliekantis asmuo vykdytų išankstinę pirkimo proceso procedūros stebėseną, patikrinimą ir suderinimą, taip pat prevencinę Medicinos centro sudarytų pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę. 3. Atnaujinti Medicinos centro Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisykles.

6. Kitos pastabos	nėra
7. Priedai	nėra
Išvadą parengęs asmuo: Asmuo, atsakingas už atsparios korupcijai aplinkos kūrimą Medicinos centre, Inga Koženiauskiene.	

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Teisininkė Inga Koženiauskienė, Žygimantų g. 8, LT-01102 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-10-10 Nr. 7R-104
Adresatas	–
Registratorius	Specialistė Malvina Kruopytė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2024-10-10 13:47:25
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2024-10-10 atspausdino Specialistė Malvina Kruopytė

Nuorašas tikras
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Medicinos centras
2024-10-10